

PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN
WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok VIII

Warszawa, piątek 4 sierpnia 1933 r.

Nr. 176

ADRES REDAKCJI: ul. Marsz. Focha 1. Telefon 545-90 wewn. Nr. 16

TREŚĆ: Sprawy polskie: Polska a Niemcy. — Polityka zagraniczna Polski. — Sytuacja polityczna Polski. — Zagadnienia ogólne: Sytuacja polityczna w Niemczech. — Czechosłowacja a Niemcy. — Austria a Niemcy. — Polityka zagraniczna Węgier. Rewizjonizm. — Polityka zagraniczna Małej Ententy. — Państwa bałtyckie. — Sytuacja polityczna w Z. S. R. R. — Sytuacja polityczna na Bałkanach. — Sytuacja polityczna w Rumunji. — Różne.

SPRAWY POLSKIE

POLSKA A NIEMCY.

Leipziger Abendpost 3.VIII. rozpoczęła dziś druk pierwszej części streszczenia książki Bogusława Sujkowskiego p. t. „Może już jutro”, ilustrującej widmo wojny z Niemcami, w opracowaniu Manfreda Jankego.

Artykuły przybrane w sensacyjną formę: „Woj-ska polskie obsadzają Prusy Wschodnie” i t. p. Autor podnosi alarm o rzekomych przygotowaniach Polski do wojny odwetowej i apeluje jednocześnie do poczucia solidarności niemieckiego narodu, by w obliczu grożącego Niemcom od strony wschodniego sąsiada niebezpieczeństwa był w wojennym pogotowiu.

Vossische Ztg. 3.VIII. pisze, że z pośród 220 bezrobotnych mężczyzn i kobiet, którzy we wtorek przekroczyli granicę polsko - niemiecką, 70 zostało z powrotem odstawionych na terytorjum polskie. Odstawiono tych, którzy posiadali stałe przepustki graniczne. Stwierdzono przytem, że wśród demonstrantów znajdowali się liczni uczestnicy powstania górnośląskiego, którzy walczyli po stronie polskiej i ci również zostali wydaleny z niemieckiego Górnego Śląska. Pozostałych umieszczono w sali gimnastycznej w Zabrze. Los ich jeszcze nie jest zdecydowany. Granica po stronie Polski obsadzona jest silnie przez Polaków, po stronie niemieckiej zarządzono pogotowie i wzmocniono kontrolę szturmowców hitlerowskich.

Kreuz.-Ztg. 3.VIII. pisze z powodu przekroczenia granicy polsko - niemieckiej pod Zabrzem przez bezrobotnych, że zajęcie to powinno dać silnego bodźca do podjęcia „z całą energią i dobrą wolą koniecz-

nego i możliwego rozwiązania”. Niemcy — oświadcza dziennik — są do tego rozwiązania gotowe, wskazały w tym kierunku drogę. Powołując się na mowę kanclerza Hitlera w parlamencie z 17 maja, artykuł podkreśla, że „od innych narodów zależy, kiedy osiągną ten stopień zrozumienia, iż postępowaniem swem nie będą dłużej zamykały tych dróg”. Artykuł przytacza następnie znane oświadczenie Hitlera, zawierające zastrzeżenia przeciwko intencjom germanizatorskim, pisząc, że dopiero takie stanowisko ideowo - polityczne umożliwi spokojne i rzeczowe rozpatrzenie kwestyj gospodarczych. Dopiero gdy narody środkowo - europejskie przestaną sobie skakać do gardła, będą one w stanie, właśnie po klęsce gospodarki światowej, która w Londynie tak dobitnie została potwierdzona, rozwinąć na swej ziemi gospodarkę, obliczoną na wielką przestrzeń (Grossraumwirtschaft), której naturalne źródła piślikowe śmiało porównać się dadzą ze źródłami państwa o charakterze gospodarczym. W rozdartych nienaturalnie prowincjach gospodarczych zaczęłaby znowu krążyć żywiej krew. Inteligencja i dar wynalazczy, genjusz organizatorski i techniczny narodu niemieckiego są na usługi tej wspólnej odbudowy. W wielkich ramach sprostałyby one zadaniu, podobnie, jak w potężnej „bitwie pracy”, staczanej dziś na wszystkich polaciach Rzeszy. Prawda, że nie chcemy jako „narod kulturalny” zniknąć wśród innych narodów. Prawda, że nie chcemy być ich korepetytorami, lecz współpracownikami na równych prawach. Żądamy, aby respektowano nas i naszą odrębność rasową wewnątrz i nazewnątrz granic państwowych dzisiejszej Rzeszy, tak samo, jak my uznajemy odrębność obcych żywiołów narodowych. W tym duchu gospodarka europejska będzie mogła być odbudowaną. Do tego opamiętania wzywa roz-

paczliwy krok bezrobotnych z wschodniego Górnego Śląska.

Ceske Slovo 3.VIII. w koresp. z Berlina p. n. „Zaburzenia na granicy polsko-niemieckiej” podaje wiadomość o przekroczeniu granicy polsko-niemieckiej przez grupę bezrobotnych.

POLITYKA ZAGRANICZNA POLSKI.

Pester Lloyd 3.VIII. w koresp. z Warszawy podkreśla aktywizację polskiej polityki zagranicznej, czego rezultatem jest przedewszystkiem pakt wschodni. Niespodziewanie prędkie porozumienie polsko-sowieckie przypisuje korespondent przewrotowi niemieckiemu. Pakt ten ma duże znaczenie nie tylko dla Polski, Rosji i państw bałtyckich, ale i dla całej Europy. Znaczenie to jest tem większe, że Polska nie podpisała t. zw. otwartej konwencji londyńskiej, przez co zamknięty charakter paktu wschodniego wyróżnia się szczególnie. Pakt ten jest uważany jako przeciwwaga paktu 4-ch. Polska, nie przystępując do otwartej konwencji londyńskiej, nie dopuściła

zgóry do zarzutu, że poza plecami Ligi zawiera prywatne porozumienia.

Następnie korespondent omawia pobyt dr. Rauschninga w Warszawie i przyjęcie jego z wielką ugrzejmością przez władze polskie i sądzi, że wizyta ta przyczyni się do praktycznej realizacji porozumienia polsko - gdańskiego. Na zakończenie omawia korespondent nową ustawę samorządową w Polsce oraz gospodarcze zarządzenia rządu polskiego.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Völkischer Beobachter 3.VIII. w koresp. z Poznania podaje wiadomość, że na ulicach miasta dwie osoby zasłały z głodu. „Fakt — pisze dziennik — że na ulicach Poznania padają ludzie z głodu, rzuca znamienne światło na smutne położenie gospodarcze ziemi odstąpionych”.

Prawda 1.VIII. donosi o antywojennych demonstracjach w Wiedniu, Paryżu i Warszawie. Dziennik podaje w depeszy ag. „Tass” z Warszawy za „Wieczorem Warszawskim” o demonstracjach antywojennych na ulicach Wilna i rozproszeniu manifestantów przez policję.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

SYTUACJA POLITYCZNA W NIEMCZECH.

Reichspost 3.VIII. w art. wst. „Der Mythos der Rasse” pisze, że działalność rasistów nie posiada podstaw naukowych ani historycznych, gdyż badania doprowadzają tylko do tego, iż wogóle niema i nie było czystych ras. Dziennik nawiązuje do artykułu „Osserv. Romano” w tej sprawie i podnosi, że głupotą są wysiłki narodowych socjalistów w Niemczech, aby naród niemiecki przemienić na nordycki.

Daily Herald 1.VIII. podaje, że gen. von Linsingen, jeden z głównych dowódców armji niemieckiej w czasie wojny, mieszkający obecnie w Saarbrücken, przystąpił do związku byłych kombatanów w Rzymie. Jest to z jego strony gest oburzenia pod adresem hitlerowców, którzy wypominając generałowi, iż jego babka była Żydówką, zarzucali mu, że jako „żydowski tchórz” nie umiał zmusić do ataku podległych mu oddziałów, które odmówiły mu posłuszeństwa w listopadzie 1918 r.

Germania 3.VIII. w koresp. z Tallina pisze, że w tutejszej „Waba Maa” zamieścił artykuł znany pacyfista H. Gerlach, w którym żąda roztoczenia nad Niemcami kontroli wojskowej i domaga się otwarcie wkroczenia wojsk na ziemię niemiecką.

Dziennik zaznacza, że podobne poglądy ogłaszał Gerlach także w kraju za poprzednich rządów. Jasną jest rzeczą, jak n. p. na rękę Francji są takie wystąpienia. Należy się spodziewać, że Estończycy wejdą bliżej w działalność tego swego gościa.

CZECHOSŁOWACJA A NIEMCY.

Vecerni Ceské Slovo 2.VIII. pisze, że w ostatnich dniach stwierdzono istnienie silnej agitacji hitlerow-

ców w ziemi Hluczyńskiej. Hitlerowcy agitują wśród bezrobotnej młodzieży, namawiając ją do ucieczki do Niemiec. Przygotowali się oni do urządzenia formalnego pochodu do Hitlera w oddziałach prawidłowych. Akcją tą objęto również żołnierzy. Dziennik zaznacza, że akcja niemieckich narodowych socjalistów znajduje dziwnym sposobem zwolenników wśród ludności, nie znającej języka niemieckiego.

AUSTRJA A NIEMCY.

The Manchester Guardian 2.VIII. pisze, że agitacja narodowych socjalistów przeciw niepodległości Austrii trwa bezustannie i rząd niemiecki nie stara się wcale zachować form, przyjętych w stosunkach międzynarodowych. Dziennik pisze za „Reichspost”, że jeden z tych ataków na granice państwa stanowiłby w okresie przed wojną światową „casus belli”. Austrija spodziewa się, że mocarstwa wpłyną na Niemcy w duchu uspokajającym, lecz zachodzi ta trudność, iż Włochy chciałyby utrzymać dobre stosunki ze swoim pupilem. Od nich więc będzie zależało powodzenie interwencji.

POLITYKA ZAGRANICZNA WĘGIER. REWIZJONIZM.

Izwiestja 2.VIII. omawiają wyniki podróży Gömbösa do Rzymu. Zdaniem dziennika podróż ta nie może mieć istotnego znaczenia dla rewizjonistycznej akcji węgierskiej. Rewizja mogłaby nastąpić jedynie w wyniku zwycięskiej wojny. Byłoby naiwnością sądzić, że państwa Małej Ententy oddadzą dobrowolnie rewindykowane przez Węgry terytorja. Chodzi przecież o całe prowincje, nie zaś o drobną rektyfikację granic. Stosunek sił w Europie nie pozwala liczyć na kapitulację tych państw. Spodziewać się re-

wizji granic, choćby w ramach paktu 4-ch, równa się oczekiwaniu cudu. W każdym razie zagadnienie to nie zostanie rozstrzygnięte ani w Budapeszcie, ani w Wiedniu.

POLITYKA ZAGRANICZNA MAŁEJ ENTENTY.

Germania 3.VIII. omawia politykę Małej Ententy i podnosi, że zmierza ona do zapewnienia przewagi silniejszym nad małymi państwami, a wogóle zaznaczyła się tylko wpływem negatywnym. Dziennik zaznacza, że Mała Ententa stara się prowadzić politykę słowiańską na terenie środkowej Europy.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE.

Lietuvos Aidas 1.VIII. wyraża na czołowym miejscu zadowolenie z powodu przybycia z wizytą na Litwę łotewskiego ministra spraw wewnętrznych, Milbergs'a. Dziennik podkreśla, że jest to pierwsza wizyta na Litwie członka łotewskiego rządu.

Prasa fińska z 2.VIII. donosi z Tallina, jakoby nieoficjalne czynniki niemieckie — prawdopodobnie krewni Rosenberga, którzy pochodzą z Tallina — przedłożyły estońskiemu sferom politycznym projekt unji celnej niemiecko-estońskiej. Projekt rzekomo przewiduje prawo osiedlania się Niemców na obszarze Estonii.

Sieгодня 2.VIII. donosi, że w czasie rewizyj, dokonanych 1 sierpnia u wybitnych komunistów w Rydze, wykryto dokumenty świadczące, że komuniści łotewscy przygotowywali się do wrogich wystąpień pod adresem załogi eskadry wojennej niemieckiej, która wkrótce przybyć ma do Rygi. W związku z tem zarządzono szereg środków celem przeszkodzenia tym wystąpieniom.

SYTUACJA POLITYCZNA W ZSRR.

Prawda 1.VIII. w art. wst. przeciwstawia rosnące niebezpieczeństwo wojny na całym świecie — pokojowości ZSRR., który jest „jedynym państwem szczerze pragnącym pokoju”. Siła, jaką reprezentuje polityka ZSRR., polega na jego potędze państwowej i na

wciąż rosnącym udziale Sowietów w polityce międzynarodowej.

SYTUACJA POLITYCZNA NA BAŁKANACH.

Dreptatea 31.VII. porównywa położenie na Bałkanach z położeniem w Europie zachodniej, stwierdzając, że narody bałkańskie żyją w bardziej ustalonych warunkach niż wielkie narody zachodnie, nie mogące na różnych konferencjach międzynarodowych dojść do porozumienia. Turcja dochodzi ze wszystkimi sąsiadami do porozumienia, Grecja porozumiewa się z Bułgarią i Jugosławią. Dowodzi to wielkiej przemiany od czasów z przed wojny, kiedy Bałkany uważano za źródło niepokoju.

SYTUACJA POLITYCZNA W RUMUNJI.

Dreptatea 30.VII. w art. wst. zamieszcza streszczenie mowy min. Mihalache, zastępcy przewodniczącego stronnictwa narodowo - włościańskiego, w której określa on jako zupełnie bezpodstawne pogłoski o rozłamie w tem stronnictwie.

RÓŻNE.

Lietuvos Aidas 2.VIII. atakuje „Dziennik Wileński” z powodu „umieszczenia przez to pismo zmyślnych wiadomości o Litwie”. „Lietuvos Aidas” zaprzecza podanej przez „Dziennik Wileński” informacji o samobójstwie, popełnionem rzekomo przez syna prez. Smetony.

Pester Lloyd 3.VIII. donosi o wypadku, jaki wydarzył się harcerzom polskim w Czechosłowacji. Mianowicie od pociągu harcerzy odczepiono wagon, w którym znajdowały się ich samoloty. Władze czechosłowackie wydały wagon dopiero po złożeniu przez harcerzy wysokiej opłaty.

Budapesti Hirlap 3.VIII. zamieszcza na ten temat dłuższą notatkę, atakującą ostro władze czechosłowackie.

Cuvantul 31.VII. w art. wst. ocenia wynik konferencji gospodarczej w Londynie za chyby, czego dowodzą oświadczenia, złożone podczas zamknięcia przez poszczególnych mówców, z których żaden nie twierdził, jakoby konferencja osiągnęła powodzenie.

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

SITUACJA POLITYCZNA NA BALKANACH

POLITYKA ZAGRANICZNA MAJELI LITWY

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

SITUACJA POLITYCZNA W RUMUNII

PASZWA BALTYSKIE

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

ROZUM

PASZWA BALTYSKIE

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...
Wielki kraj, a jednak...

